

osta jõuaks. Tšweignow reisis siis Petrogradi, kus talle tõesti õnn osaks sai, oma warandust keiserinnale ettepanda tohtida. Kalliskiwide tundjad hindasivad pärlirida mitmesaja tuhande rubla peale ja kõrge proua, kes kiwide suurusest ja läikest otse waimustatud oli, läskis õue maksimeistril nende hinda harjufale wäljamatsta. Ametnik kutsus harjuka enesega ühes, wiis oma korterisse, laskis tal seal maksutähe kirjutada, mille ettenäitamisel talle raha keiserlikust kassast kohe wäljamatstawat.

Harjuka kirjutas maksutähe, maksimeister wõttis selle ja lubas paari minuti pärast jälle tagasi tulla; kuid tunnid läksiwad mööda ja ametnikku ei tulnud. Tšweignow hakkas kartma ja katsus tuust wälja minna; kuid oma ehmatuseks leidis ta, et uks lukkus oli. Wiimats awati uks ja mitmed kajakad astusid sisse. Tšweignowi wastupanemiseft hoolimata aeti tema habe ja juuksed ära, wiidi ta kinnisesse wantrisse ja saadeti Petrogradist wälja. Alles mitme kuu pärast jõudis ta määratud kohale nimelt Kaukasiasse, kus ta soldatiks pandi.

Peaaegu aasta oli mööda läinud ja ühel päewal oli ta oma kindrali aias pörsaid istutamas. Oli ilus kewade hommik ja mõned kindrali teenijad jalutasid lastega aias. Wiimats tahtis kindrali weike poeg läheda tiigi peal paadiga sõita. Kõik astusid paati ja keegi poisike sõudis seda kuni kefet tiiki. Kindrali poeg seisis paadi pingi peal, kusjuures Lapsehoidja teda kinni hoidis; seal jooksis aga tema õelene wallatuse tujus lapsehoidja kaela, see kaotas tajakaalu ja poisike kukkus üle ääre wette. Appihüüdmise peale ruttas Tšweignow juure; see kui hea ujusa, hüppas kohe wette. Lapsehoidja näitas talle kohta, kuhu poisike kukkunud. Tšweignow laskis ennast wee alla, leidis lapse ja tõi ta weel elawalt üles. Kindral oli peagi juhtumiseft kuulda saanud, tänas Tšweignowi kiigutatult ja kutsus oma majasse. Kui see peale riiete wahetamisft sinna ilmus, surus kindral weel kord tema kätt ja läskis siis mõnd soowi awaldada, mida täita wõides ta õnnelik olla.

Tšweignow palus kindrali, et ta üht juttu kuulaks, mida ta temale jutustada tahta. Kindral naeratas ja ütles, et ta juba aimata teadwat, mis asi see olla; sest kui Tšweignowi siia toodi, oli kommandantile kohe teada antud, et mees mitte täitsa selge mõistusega ei olla, kuna tal wiisa mõte peas pesitawat, et ta keiserinnale pärlid kaelaehete olla müünud. Kuid kindral oli siiski walmis tänutähets oma lapsepeastja wastu, seda muinasjuttu pealt kuulama. Tšweignow jutustas nüüd nii loomulikult, et kindral tõesti uskuma hakkas, et

tal siin terwe inimesega tegeimis on. Mõni aeg pärast seda sõitis kindral Petrogradi ja wõttis Tšweignowi ühes. Kindralil oli seal wõimalik keiser Nikolaise harjuka imelikust juhtumiseft rääkida. Tšweignow kutsuti keisri ette ja see küsis, kas ta tolleaegset maksimeistril weel aratunneks. Kui harjuka seda kinnitas lasti tõil maksuametiherrad ette tulla. Tšweignow tundis petisse kohe ära ja see seisis surmakahwatult keisri ees, kes talle teenitud nuhtlust teada andis. Nimelt pidid ta sedasama tunda saama, mis Iwan Tšweignow; tal aeti kohe habe ja juuksed ära, pandi soldati riided selga ja saadeti Kaukasiasse. Iwan Tšweignowile aga makseti tema raha ühes intressidega wälja, kuid tingimine oli selle juures: ta pidi poole saadud rahast selle talunaisele maksuma, kellelt ta pärlid oli saanud.

Konstantinopoli ärawõitmine türklaste läbi 1453.

Misjuures türklaste saatus la edaspidi kujuneb, suure ajaloolise sündmuse oleme siiski kaasaelanud: türklased ei ole Europas enam iseseisaw wõimus. Nad peawad Aias oma wõimu waremetel uue walituse üles ehitama ja kes teab, kas ajaloo waheldusrikkal tegewusel tulewad põlwed sedagi weel näha ei saa, et wiisad ja oma waimustuses taltjutamata türklased kord unesti Europat üle ei ujuta, ja määratunal werewalamisel enestele jälle tagasi ei wõida, mis nad nüüd taotanud.

Ajaloo järele tunneme türklasi kui wihaseid, werejänu- lisi inimesi, ja Plewna päewadest saadit, kus nad nagu lõwid wõitlesewad, wõime seda wäga hästi wõimalikult pidada, et kord hirmsad 1453 aasta mai kuu päewad Europat jälle kätte jõuawad, kus Türgi wäed Konstantinopoli ärawõitmisel oma giauridepõlgtust ja werejänu 50,000 kristlase tapmises kustutasiwad. Sultan Mohammed II. lubas linnas oma soldatidel riisuda ja tappa, niipalju kui kellegil süda igatses. Tema ise sõitis üle langenute surnukehade linna sisse, ja wõidukäigu kõige kõrgem filmapilt oli see, kus sultani hobune üle keiser Konstantin XI. surnukeha sammus.

Siis aitas sultan ise kristlikka kirikuid ja mälestuse märksid ärahawitada. Tema soldatid maratseiwad edasi, kuna nad 50,000 kaitseta linnaelanikku mahatapsewad, 40,000 orjades müüsiwad ja ülejäänud oja, millest nad mingit kasu